

Àrea 1 Comprensió oral i comprensió lectora

100 punts [mín. 60 punts]

Comprensió oral

Exercici 1

25 punts

Marcau si les afirmacions següents són vertaderes (a) o falses (b) d'acord amb el contingut de l'entrevista que escoltareu a continuació, realitzada a Fina Salord per al programa *Biblioficcions*, de la Xarxa de Biblioteques de Menorca.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

- Fina Salord és la coordinadora científica de l'Institut Menorquí d'Estudis des del 2013.**
 - Vertader
 - Fals
- Recentment la filòloga ha estat distingida amb el premi Recercat per la biografia de l'il·lustre personatge Ramon Muntaner.**
 - Vertader
 - Fals
- Passada l'etapa de l'adolescència, Salord va entendre que per formar-se era important anar bastint la seva pròpia biblioteca.**
 - Vertader
 - Fals
- La filòloga s'ha encarregat no només d'escriure llibres, sinó també d'editar-ne.**
 - Vertader
 - Fals
- A Fina Salord li agrada tractar la història literària i cultural de Menorca, per això ha centrat els seus estudis en els autors romàntics i costumistes.**
 - Vertader
 - Fals

Exercici 1	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Exercici 2

25 punts

Tot seguit escoltareu dues vegades un fragment del programa *El convidat*, de TV3, en què el periodista Albert Om conversa amb la cantant Núria Feliu. Llegiu els enunciats i indiqueu l'opció correcta (a, b o c), d'acord amb el contingut de l'àudio.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

6. Qui va tenir la iniciativa de dedicar una geganta a Núria Feliu?

- a) Els veïns del seu barri.
- b) La mateixa Núria Feliu.
- c) Els geganters de Sants.

7. Quant va valer la geganta?

- a) La roba i la pedreria tenen un preu de devers cinc mil euros.
- b) Amb tots els complements, té un cost de devers cinc mil euros.
- c) Sense comptar la feina de les modistes, val devers cinc mil euros.

8. Com es va pagar la geganta?

- a) Núria va destinar els diners del pregó de Sants cap a la geganta.
- b) Núria va destinar una part dels diners del pregó de Sants cap a la geganta.
- c) La geganta s'ha finançat íntegrament amb donacions.

9. Indica quina és la resposta correcta:

- a) La geganta de Núria Feliu du una banda amb la bandera de Catalunya.
- b) Núria Feliu es va estimar més que la banda de la geganta només dugués el nom de la Secretaria d'Entitats i Sant Medir.
- c) A la banda de la geganta apareixen el nom d'algunes entitats i dels patrocinadors.

10. Indica quina és la resposta correcta:

- a) Altres cantants ja han confirmat que també es faran un gegant.
- b) Núria Feliu creu que la seva geganta farà molt bona parella amb el gegant que es farà Josep Carreras.
- c) Núria Feliu anima alguns personatges populars a fer-se un gegant.

Exercici 2	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Comprensió lectora

Exercici 3

25 punts

Llegiu la notícia següent i indiqueu si els enunciats que apareixen al final són veritables (a) o falsos (b), d'acord amb el contingut del text.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

Secrets sota terra, la mineria prehistòrica de sa Mitja Lluna

Sa Mitja Lluna és un jaciment molt especial, tant per la singularitat, com per la bona conservació i ubicació. Es tracta de l'única mina de coure amb constatació d'explotació prehistòrica que s'ha documentat a les Illes Balears fins ara. A més d'això, es troba en un indret privilegiat, com és l'illa d'en Colom, dins el Parc Natural de s'Albufera des Grau (Maó).

Imatge de l'illa d'en Colom (www.menoca.info)

Sa Mitja Lluna és un jaciment miner que es troba a cel obert, a la vora d'un penya-segat amb forma de semicercle, orografia que motiva el topònim. Normalment, la zona on es troben minerals es va treballant successivament al llarg del temps, cada vegada amb noves tècniques que van esborrant els treballs anteriors. En aquest sentit, sa Mitja Lluna és un jaciment excepcional, ja que no hi ha explotacions posteriors que hagin fet malbé les evidències prehistòriques. Podríem dir que la mina està intacta, tal com la deixaren els darrers miners prehistòrics.

L'excavació arqueològica d'un dels runams ha posat al descobert l'existència d'una trinxera excavada a la roca, seguint probablement un filó de coure que devia córrer de forma més o manco paral·lela al penya-segat, en direcció nord-sud. Abans de les intervencions arqueològiques, aquesta trinxera no era apreciable, ni se'n podia intuir la presència, ja que estava totalment reblida de runam. Aquest runam s'acaramulla més enllà del nivell natural de la roca i conforma, a més, una petita elevació sobre aquests treballs i els invisibilitza.

Entre el runam de mina trobam roques de quars amb minerals de coure primaris (calcopirita) i secundaris (malaquita, atzurita, etc.). Pel que fa als materials arqueològics, les intervencions han permès documentar restes ceràmiques, si bé aquesta ceràmica apareix sempre molt fragmentada i resulta molt complicada la identificació de formes.

Per altra banda, les pastes i els desgreixants sí que permeten atribuir una cronologia relativa que ens situa en tot moment en l'edat del bronze, cosa que és coherent amb els resultats de les datacions radiocarbòniques. La presència de ceràmica no ha pogut relacionar-se per ara amb processos vinculats al tractament del mineral, per la qual cosa probablement hem de relacionar-la amb el consum d'aliments i begudes a peu de mina, ja que també s'han trobat restes de fauna.

Pel que fa a les eines de miner lítiques, són nombroses, tant en superfície com entre el material dels runams. S'han definit diversos tipus d'eines, atenent els usos probables determinats a partir de les seves característiques i el càlcul aproximat del pes en el seu estat inicial. La majoria d'aquestes eines estan fabricades a partir de còdols seleccionats segons el pes, la forma lleugerament ovalada i la textura granulomètrica. Pensam que es dugueren d'una de les cales de l'illa d'en Colom, la coneguda precisament com a punta des Macs, a devers 750 m de sa Mitja Lluna, en la qual abunden aquest tipus de pedres.

Per ara no s'han trobat assentaments estables ni construccions permanents d'aquesta cronologia a l'illa d'en Colom, però no es descarta que els miners fessin campaments estacionals. Una acció d'aquest tipus és molt difícil d'identificar, ja que consistiria bàsicament en zones de descans amb infraestructures senzilles i efímeres, moltes vegades arqueològicament invisibles en superfície.

L'estudi d'aquesta mina, junt amb diverses analítiques d'altres minerals de les illes, ens suggereix que el mineral procedent de Menorca podria haver tingut una participació important en l'aprovisionament de matèries primeres per a les altres illes. És important tenir en compte que, pels estudis fets fins ara, no sembla que sa Mitja Lluna fos una explotació de gran envergadura (si pensam en les mines romanes o les d'època industrial, per exemple), de manera que és molt possible que altres mines estiguessin en funcionament a Menorca durant l'edat del bronze.

Gràcies a les investigacions de sa Mitja Lluna, altres estudis realitzats sobre peces arqueològiques de metall mostren la possible arribada de coure de Menorca a Mallorca, i fins i tot a les Pitiüses. Dins la mateixa illa de Menorca, s'hi han detectat metalls possiblement elaborats amb coure autòcton, com per exemple a la necròpolis de la cova des Pas o a la cova des Càrritx.

Per altra banda, tot i que parlam d'illes, s'ha de dir que Menorca i la resta de l'arxipèlag no són territoris aïllats. Està clar que totes les illes mantenien una intensa connectivitat entre si, però també estaven connectades amb altres indrets de la Mediterrània. Les analítiques sobre metalls de l'edat del bronze també ens mostren l'arribada de matèries primeres de diferents llocs. Així, per exemple, sabem que arribà metall del sud peninsular, Catalunya, el sud de França i Sardenya.

- 11. El nom de sa Mitja Lluna té a veure amb la inclinació del terreny on s'ubica, que permet veure a través d'un semicercle determinades fases de la lluna.**
a) Vertader
b) Fals
- 12. Aquest jaciment és singular perquè s'han pogut estudiar els elements de la mina talment com els deixaren els explotadors prehistòrics.**
a) Vertader
b) Fals
- 13. Una muntanya de runa és el que permet als visitants apreciar els treballs arqueològics a la mina de coure.**
a) Vertader
b) Fals
- 14. Les restes de ceràmica localitzades al jaciment no estan vinculades amb els treballs de mineria, sinó amb la possible proximitat d'un taller d'elaboració d'atuell de fang.**
a) Vertader
b) Fals
- 15. La mina de sa Mitja Lluna, juntament amb altres mines menorquines, convertiren l'illa en el principal centre d'exportació de coure de les Balears en l'edat de bronze.**
a) Vertader
b) Fals

Exercici 3	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Exercici 4

25 punts

Llegiu aquest article i indica la resposta correcta (a, b o c), d'acord amb el contingut del text.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

OBJECTIU: EL CERVELL

El cervell humà és un òrgan curiós, de més o menys un quilo i mig, però amb una gran complexitat. En paraules de la divulgadora científica Rita Carter, el cervell humà «té la forma d'una nou, la mida d'un coco, la consistència de la mantega freda i el color d'un fetge cru». I continua, «la seva superfície és greixosa, avorrida, lletja i fràgil, però al mateix temps perdurable, creativa, bonica i sempre activa i canviant.»

Els primers neurocientífics de la història no van ser gent amb bata blanca, sinó habitants de les caverne. Els éssers humans de la prehistòria ja van descobrir que dins del cap hi passen coses importants. Podien clavar un tros de fusta a la cama d'un enemic, i aquest segurament continuava vivint. Però, si n'enfonsaven el crani, aquest segur que no es tornava a aixecar.

Tot i això, els antics grecs no van saber apreciar del tot la importància del cervell. Segons Plató, era la seu de l'ànima racional, però, per a Aristòtil, aquest òrgan no tenia cap funció principal més enllà de refredar la sang. En canvi, Hipòcrates i Galè, els pares de la medicina clàssica, van sentir una certa atracció pel cervell i van definir que era allà on hi ha la seu de l'intel·lecte humà. Tots dos van descriure'n les parts visibles a partir de disseccions d'animals i cadàvers, i, tot i que eren força rudimentàries, van ser la primera gran aproximació anatòmica.

Durant l'edat mitjana no hi va haver grans avenços en l'exploració del cervell. Potser caldria destacar les aportacions d'Andreas Vesalius, un dels grans anatomistes del Renaixement. Però, per trobar la primera gran descripció detallada d'aquest òrgan, hem de desplaçar-nos fins a l'any 1664, quan Thomas Willis publica *Cerebri Anatome*.

Cerebri Anatome és el primer llibre de la història en el qual es fa un estudi rigorós del cervell. Les descripcions i els dibuixos que hi apareixen, elaborats per Christopher Wren, van suposar un abans i un després en la història de la neurobiologia. A més a més, a part de comparar les estructures del cervell humà amb les d'altres animals, va donar nom a moltes de les seves parts.

Tot i el rigor de la seva obra, Thomas Willis no es va poder estar d'incloure-hi teories espirituals. Dins del cervell hi ha un seguit d'espais buits, anomenats *ventricles*, que estan plens del líquid cefalorraquidi. Avui en dia sabem que s'encarreguen d'esmortir els cops i transportar nutrients a totes les parts del sistema nerviós. Tanmateix, Willis, va donar una

funció més destacada a aquestes piscines cerebrals: segons ell, en aquests espais buits és on havia de residir l'ànima.

El cervell està format per dos hemisferis: un a la dreta i un a l'esquerra. Existeix el mite que les persones tenim preferència per un dels dos hemisferis, és a dir, que un domina sobre l'altre. Res més lluny de la realitat. Aquesta visió és massa simplista i, de fet, hi ha molt poques habilitats aïllades en un sol hemisferi. Les dues meitats es comuniquen constantment per elaborar respostes complexes als problemes del dia a dia.

Per entendre millor la relació entre els dos hemisferis, podem posar el cas de Cameron Mott, una nena que patia d'epilèpsies molt greus a l'hemisferi dret. Davant d'aquest problema, l'equip mèdic va decidir extirpar-li per complet tot aquest costat del cervell per aturar les crisis epilèptiques. Tot i això, la Cameron porta una vida normal, ja que l'hemisferi esquerre ha recollit totes les funcions que abans estaven al dret. La clau d'aquest cas és que l'extirpació es va fer abans dels tres anys de vida, quan el cervell encara té una capacitat de reorganització molt alta.

L'exemple de Cameron Mott ens fa pensar que els dos hemisferis han de ser aproximadament iguals. De fet, són aproximadament imatges especulars, és a dir, les regions que hi ha en un també apareixen en l'altre.

El cas de Cameron Mott ens ensenya que de petits tenim molta plasticitat cerebral. Ara bé, què passaria si un adult perdés alguna de les parts del cervell? Bé, això depèn de quina part quedés afectada. Al llarg de la història s'han donat casos de persones que, després d'una greu lesió cerebral, continuen vivint.

El més cèlebre és el de Phineas Gage, un treballador que el 1848 va acabar amb una barra d'acer travessant-li el crani. Tot i que va aconseguir sobreviure, el seu comportament va canviar. Va passar de ser educat a malparlat, i de tranquil a impulsiu. Segurament, les parts del cervell afectades regulaven aspectes relacionats amb la conducta, així que, quan les va perdre, algunes funcions cerebrals van quedar tocades.

Marc Canela Grimau (*cienciaoberta.org*, 09/01/2022) [adaptació]

16. Segons la descripció que en fa Rita Carter, quins adjectius es poden aplicar al cervell humà?

- a) Bla, ovalat i eixut.
- b) Esfèric, cru i ensopit.
- c) Llardós, tou i mudable.

17. Quina va ser la contribució dels antics grecs a l'estudi del cervell?

- a) Hipòcrates i Galè van ser els primers a descriure l'anatomia del cervell.
- b) Plató va descobrir que era la seu de l'intel·lecte.
- c) Aristòtil considerava que tenia diverses funcions primordials.

18. Què opina l'autor del text de les teories de Thomas Willis?

- a) Que fou un dels neurobiòlegs més innovadors del Renaixement.
- b) Que en algun punt no són prou científiques.
- c) Que va encertar la funció dels ventricles del cervell.

19. Què aporta al coneixement del cervell el cas de Cameron Mott?

- a) Que cal esperar que el cervell estigui acabat de formar per practicar qualsevol tipus d'intervenció.
- b) Que les regions de l'hemisferi dret del cervell són diferents de les de l'hemisferi esquerre.
- c) Que en les primeres etapes de la vida el nostre cervell és molt mal·leable.

20. Què li va passar a Phineas Gage?

- a) Un accident li va fer perdre part del cervell de l'hemisferi dret i per això el seu comportament passà a ser més agressiu.
- b) Es va lesionar el cervell amb una barra metàl·lica, per la qual cosa patí alteracions conductuals.
- c) Va sobreviure a una contusió cerebral, però li quedaren seqüeles per mor de l'operació a què es va sotmetre.

Exercici 4	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Marcau l'opció correcta (a, b o c) en cada cas.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

1. La seva _____ s'_____ en una teoria anacrònica.
 - a) tesis / empara
 - b) tesi / empara
 - c) tesi / ampara

2. Va presentar al concurs el seu ca de raça _____ amb un _____.
 - a) buldog / pseudònim
 - b) buldoc / pseudònim
 - c) bulldog / seudònim

3. Per entendre el context, és _____ tenir en compte que la cocaïna es considerava _____ en temps de Freud.
 - a) capdal / innoqua
 - b) cabal / inoqua
 - c) cabdal / innòcua

4. S'han publicat en el _____ *Oficial de les Illes Balears* ajuts per prevenir la _____.
 - a) *Bulletí* / drogaaddicció
 - b) *Botlletí* / drogaddicció
 - c) *Butlletí* / drogoaddicció

5. En quina oració s'usen les majúscules de manera adequada?
 - a) El President de la Federació d'Associacions de Veïns va agrair la col·laboració de l'empresa local Teles i Retalls.
 - b) El president de la Federació d'Associacions de Veïns va agrair la col·laboració de l'empresa local Teles i Retalls.
 - c) El President de la federació d'associacions de veïns va agrair la col·laboració de l'empresa local Teles i retalls.

6. —Has hagut de compartir els beneficis amb els teus socis?
—Sí, _____ vaig donar un tant per cent.
 - a) les ne
 - b) els en
 - c) els hi

7. **Aquesta persona tan _____ ha fet una reflexió molt _____.**
a) esnob / vàcua
b) esnop / vaqua
c) snob / vaqua
8. **Per a què s'utilitza l'expressió *Anar-se'n en orris*?**
a) Per indicar que un projecte no ha reeixit.
b) Per indicar que algú ha partit molt enfora.
c) Per indicar que algú se n'ha anat de bauxa.
9. **La consellera destaca per la seva _____ ambiental, _____ la fa molt popular entre els ecologistes.**
a) consciència / la qual cosa
b) consciència / el que
c) consciència / cosa que
10. **_____ mai escolta _____ li diuen, sempre té problemes.**
a) Degut que / el què
b) Degut a que / allò que
c) Degut al fet que / el que
11. **En quina de les oracions següents s'usen els signes de puntuació de manera correcta?**
a) Me'n queden dues d'entrades; si en vols, una te la puc vendre.
b) Me'n queden dues d'entrades, si en vols una te la puc vendre.
c) Me'n queden dues, d'entrades; si en vols una, te la puc vendre.
12. **Ens han dit que en el joc hi ha trampes _____ i que anem _____.**
a) a tothora / en compte
b) tothora / amb compte
c) tot hora / en compte
13. **_____ formació, la nova cap es presenta _____ la persona més ben formada de l'equip directiu.**
a) Quant a / com
b) En quant a / com
c) Quan a / com a
14. **Quina de les frases següents és la correcta?**
a) Els esclatassangs i la colflori han de coure tira-tira, no es pot frisar.
b) Els esclata-sangs i la col-i-flor han de coure tira tira, no es pot frisar.
c) Els esclata-sangs i la colflori han de coure tira-tira, no es pot frisar.

15. Aquell informe _____ deia que _____ és bo per a la salut.

- a) metge/ el caminar
- b) metge/ caminar
- c) mèdic/ caminar

16. La metgessa _____ és verda ha estat _____ cap de _____ de l'hospital.

- a) la bata de la qual / nomenada / cirurgia
- b) que la seva bata / anomenada / cirurgia
- c) de qui la bata / nomenada / cirurgia

17. Han demanat a cinc artistes locals que _____ una _____ d'obres per vendre-les en una _____ benèfica.

- a) creïn / desena / subhasta
- b) creïn / decena / subasta
- c) creïn / desena / subhasta

18. El Govern ha assegurat que la futura llei del _____ no _____ en els mateixos errors que l'anterior.

- a) sòl / reïncidirà
- b) sol / reïncidirà
- c) sòl / reïncidirà

19. Us han _____ fer més exercici, però no crec que _____ fer-ne habitualment.

- a) racomanat / vulgheu
- b) recomenat / volgheu
- c) recomanat / vulgheu

20. Podeu avisar _____ convidats: el sopar ja és _____.

- a) els / cuit
- b) als / cuit
- c) els / cuït

Llegiu el text següent i, per a cada espai buit, marcau l'opció correcta de les de la taula que hi ha a continuació.

El meu cinema Paradiso

Fa poc vaig veure que algú demanava a Twitter en què s'havia convertit la sala de cinema de la nostra infantesa. Com era d'esperar, la majoria dels que responien era per a dir que s'havia convertit en una botiga de roba, o en l'oficina d'un banc o coses similars. El cinema de la meva infantesa encara és un cinema, aparentment, (21) _____ encara conserva el (22) _____, però fa anys que no s'hi veu cap pel·lícula.

No és que tingui cap vincle emocional amb l'edifici, que, de totes maneres, ha canviat molt des de la meva infantesa. Ha desaparegut (23) _____ de fusta que hi havia a l'entrada. Gràcies als forats del corc, quan no podíem entrar a veure la pel·lícula perquè era «no apta», la podíem veure a través d'aquells forats.

Si la pel·lícula era apta, havíem de passar per la taquilla de la Lola, que també regentava la (24) _____, i un cop dins, el Peret Badia, que era l'acomodador, supervisava com sèiem: la canalla al davant, els joves més enrere o al galliner i les dones, a les llotges. Durant la projecció, la Pepeta passava amb el cistell ple de cacauets i caramels de menta. Entre les clofolles dels cacauets, les puntes de cigarreta i tota mena d'embalums, el terra quedava colgat d'escombraries, que el Peret netejava quan s'havia acabat la sessió. Un diumenge (25) _____, quan ja havia acabat (26) _____ i havia sortit, el sostre es va enfonsar i va caure sobre el pati de butaques. Ens vam quedar molt de temps sense cinema.

I quines pel·lícules projectaven? A part de les de la Marisol, el Joselito i similars, recordo haver vist uns quants Hitchcock sense haver-los entès gaire, molts westerns, unes quantes del Tarzan de Johnny Weissmuller... I també recordo (27) _____ les que no vaig veure o no vaig acabar de veure per la mateixa precarietat de tot plegat. A vegades es cremava la pel·lícula o s'encallava la màquina o passava (28) _____. No vaig poder veure el final de *Que bonic que és viure* i el trauma em va durar anys. O una vegada a l'estiu, que el dimecres solien fer cinema i havien de fer *Gilda*. Tothom deia que era molt «forta» i hi havia molta expectació. Jo havia anat al cinema, però vaig cometre la imprudència de sortir a la mitja part, el meu pare em va veure pel carrer i em va fer anar a dormir. No la vaig poder veure fins molts anys més tard.

Amb les pel·lícules ha passat com amb els llibres: no eren (29) _____ que tinguéssim a l'abast tan fàcilment i per això eren (30) _____ cobejats. Ara és difícil d'enyorar històries perquè ens les entaforen a totes hores. Però encara que al cinema ja no hi passen cap film, sempre podem rememorar una història. Una història d'aquelles que ens ajudaven a viure quan a la nostra vida no hi passava res.

21.	a) si més no	b) al menys	c) al manco
22.	a) ròtul	b) rètol	c) rètul
23.	a) l'emvà	b) el tabic	c) l'envà
24.	a) peixeteria	b) peixataria	c) peixateria
25.	a) pel vespre	b) el vespre	c) al vespre
26.	a) de grenar	b) de granar	c) d'agranar
27.	a) sobre tot	b) sobretot	c) a sobre de tot
28.	a) què saps que	b) qui sap què	c) qui sap el que
29.	a) béns	b) bèns	c) bens
30.	a) tan	b) tant	c) tants

Encerts	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20
Punts	100	96,66	93,33	90	86,66	83,33	80	76,66	73,33	70	66,66
Encerts	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9
Punts	63,33	60	56,66	53,33	50	46,66	43,33	40	36,66	33,33	30
Encerts	8	7	6	5	4	3	2	1	0		
Punts	26,66	23,33	20	16,66	13,33	10	6,66	3,33	0		

Àrea 3 Expressió i interacció escrites**100 punts [mín. 60 punts]**

- (!) ✓ Heu d'escriure el text definitiu en el full òptic adjunt.
✓ No hi poseu les vostres dades personals.
✓ No escrigueu tot el text en majúscules.

Exercici 1**40 punts**

La revista del vostre poble o ciutat organitza un concurs de redacció d'articles sobre llocs emblemàtics del municipi. Elegiu un indret que us agradi i redactau-ne un article per participar-hi. Es tracta que en faceu una descripció, que detalleu els atractius que té (culturals, artístics, gastronòmics, turístics...) i digueu per què us agrada (170 paraules).

*(Si el **cos** del text té menys de 155 paraules, no es corregirà i es qualificarà amb 0 punts.)*

Exercici 2**60 punts**

Sou el responsable de comunicació d'una empresa especialitzada en noves tecnologies i competència digital. Escriviu una carta al cap de Recursos Humans d'una gestoria per oferir activitats formatives als seus treballadors (250 paraules).

*(Si el **cos** del text té menys de 235 paraules, no es corregirà i es qualificarà amb 0 punts.)*

SUPÒSIT 1

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

Estris de pintor. La paleta

En un article anterior parlàvem del cavallet de pintor. Avui és el torn de la paleta, una de les eines fonamentals en la història de la pintura, especialment per a la pintura a l'oli. Abans de l'aparició de les primeres paletes, en el segle xv, els pigments eren distribuïts en recipients de fang o petxines, i en trobam exemples a diversos museus etnogràfics d'arreu. Una de les primeres imatges on apareix una paleta és en un manuscrit il·luminat de Giovanni Boccaccio del 1403. En una miniatura, Irene, pintora de l'antiga Grècia i considerada una de les sis dones artistes de l'antiguitat segons Plini el Vell, sosté amb la mà dreta una planxa de fusta mentre pinta amb l'esquerra un retrat d'un home en un petit retaule.

Una paleta és una làmina de fusta rectangular o en forma de ronyó feta habitualment de caoba, tot i que n'hi ha fins i tot de metall. Té un orifici per on s'introdueix el dit polze i la planxa es deixa descansar sobre l'avantbraç. Sovint estan pensades per a dretans i per això als artistes esquerrans no els és gaire còmoda. S'hi dipositen els colors a l'oli o acrílics i, en uns petits contenidors metàl·lics que s'agafen amb una pinça a la paleta, hi posen els aglutinants. La seva forma també permet agafar al mateix temps els pinzells. Els aquarel·listes utilitzen unes paletes de plàstic amb recipients on barrejar el color i l'aigua.

Si bé es tracta d'un estri de pintura, de vegades s'ha emprat com a suport i hi ha col·leccionistes especialitzats en obres pintades sobre paleta. Sense anar més lluny, fa quatre anys es va vendre a una subhasta de Madrid una paleta de Sorolla.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog 20/02/22) [adaptació]

SUPÒSIT 1

Exercici 2. Interacció

30 punts

Us han convidat a un debat sobre el futur del comerç local davant l'auge del comerç electrònic i hi interveniu per exposar el vostre punt de vista.

Examinand A: sou propietari d'un petit comerç local que també ven els seus productes a través d'Internet i defensau la possibilitat de combinar les dues modalitats de venda.

Examinand B: sou un elaborador de formatges i embotits que només ven els seus productes als mercats; defensau el tracte personal amb el client i considerau que hi ha mercaderies que són més difícils de vendre a través d'Internet.

SUPÒSIT 1**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

Sou regidor de Cultura i us han convidat a la presentació del festival de cinema de la ciutat. Heu de fer un parlament per defensar la subsistència de les sales de cinema davant la creixent oferta de plataformes de continguts audiovisuals.

SUPÒSIT 2

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

El mite de Narcís

És possible que coneguim algun narcisista; a les revistes, a les xarxes i a la televisió n'hi ha a carretades. En aquesta societat, en la qual la joventut i la bellesa són promogudes i associades a l'èxit, les conductes narcisistes són aplaudides. Què és una *selfie* sinó un exercici narcisista quan es repeteix compulsivament? En aquests moments difícils en els quals es posa a prova la capacitat d'empatitzar, de cooperar, de mirar pel bé comú i de practicar la generositat, el mite de Narcís ens recorda que som encara fills dels mites i amb ells entenem la realitat.

La versió del mite de Narcís a les *Metamorfosis* d'Ovidi és potser la més coneguda. En néixer Narcís, l'endevinaire Tirèsies va predir que l'infant arribaria a vell si no es contemplava a si mateix. Narcís era extremadament bell i enamorava al·lots i al·lotes, però ell els menyspreava a tots. Una de les enamorades fou Eco, una nimfa que després de cridar-lo desesperadament es consumí i només quedà l'eco de les seves darreres paraules. Desolada, demanà a Nèmesi, la deessa de la venjança divina, que castigés el jove. Nèmesi el castiga a estimar-se poderosament i insaciabement a si mateix. En aturar-se a un rierol i veure la seva imatge reflectida a l'aigua, Narcís queda extasiat i s'acosta a l'aigua per besar-se, però en fer-ho el seu reflex desapareix una vegada i una altra i cau en la desesperació. El jove acaba tirant-se al rierol, mor i es converteix en una flor, el narcís, que en la nostra cultura simbolitza la mort prematura.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog 21/03/20) [adaptació]

SUPÒSIT 2**Exercici 2. Interacció****30 punts**

Al vostre poble es debat la possibilitat d'obrir les platges als cans i us han convidat a participar en una taula rodona sobre el tema.

Examinand A: sou membre d'una associació de protecció d'animals i sou partidari que les platges romanguin obertes per als cans, perquè és un espai que els permet córrer i jugar.

Examinand B: sou un ciutadà que considera que la platja ha de ser un lloc tranquil, per descansar, i que la presència d'animals destorba, almanco en l'estiu.

SUPÒSIT 2**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

Assistiu a la xerrada «El turisme que volem», organitzada per l'associació de veïns del vostre poble o ciutat. En el torn de paraules, feis la vostra intervenció en relació amb les repercussions de la massificació turística en temporada alta sobre la vida quotidiana dels veïns.

SUPÒSIT 3

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

Postfotografia

L'art s'ha desvinculat de conceptes com l'originalitat o la veracitat i ha abraçat l'efímer, el procés en lloc de l'obra. Quan el 1979 es publicà *La càmera lúcida*, ja s'hi advertia de la trivialització de la fotografia.

Amb l'aparició de la primera càmera digital, el 1988, i Google i les xarxes socials, la pantalla ha esdevingut la nostra connexió amb la «realitat» i les fotografies han substituït el llenguatge, de forma que ens comunicam més amb imatges que amb paraules (trucades telefòniques, trobades, cartes, felicitacions). Cada dia es pugen a Instagram cinquanta-dos milions de fotografies, en un dia es fan cinc-cents milions de fotografies al món i un terç de les captures dels joves són *selfies*. L'autofoto o *selfie* és, segurament, la màxima expressió d'aquest fenomen, la celebració de l'autoafirmació, el narcisisme, l'exhibicionisme i les aparences, i dilueix les fronteres entre l'àmbit públic i privat.

Amb la fotografia analògica es deixava una empremta de la realitat damunt el paper fotogràfic, es certificava una existència, allò que havia estat. El bon fotògraf era capaç de fer-nos veure allò que s'amaga en la realitat, però que la fa única. Avui la fotografia ha perdut aquesta gran virtut que la caracteritzava, la credibilitat i l'excepcionalitat de l'instant, i posa fins i tot en qüestió el gènere documental. Un diari de Hong Kong ha substituït recentment els fotògrafs en plantilla per repartidors de pizza, que són més ràpids a l'hora d'arribar a la notícia (circular per Hong Kong és infernal) i la qualitat ja no és un valor.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog 17/01/21) [adaptació]

SUPÒSIT 3**Exercici 2. Interacció****30 punts**

En el vostre poble o ciutat es vol tancar el centre al trànsit rodat. Heu de fer una intervenció en el debat que ha organitzat l'Ajuntament per consultar els veïns sobre aquest tema.

Examinand A: teniu un comerç al centre del poble i creis que la proposta és positiva perquè el carrer serà més agradable i hi passaran més clients.

Examinand B: sou un veí del centre i hi estau en contra perquè no podreu aparcar al vostre carrer i l'autobús ja no hi farà aturada.

SUPÒSIT 3**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

Sou el regidor de Joventut del vostre municipi i participau en una taula rodona sobre alternatives d'oci juvenil a la ciutat i la problemàtica de les botellades. Exposau l'oferta d'oci juvenil que té prevista l'Ajuntament i les mesures de control de les botellades.

SUPÒSIT 4

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

Estris de pintor: cavallet

Rembrandt, Van Gogh i molts altres ens han deixat nombrosos autoretrats en els quals els pinzells, la paleta, el llenç i el cavallet ocupen un lloc privilegiat. El cavallet és un dels estris més característics de la professió d'artista i el seu origen es remunta a l'antic Egipte, però se'n generalitzarà l'ús en el segle XIII, quan les pintures damunt llenç o fusta començaren a substituir la pintura mural.

Si bé no és un objecte habitual entre els col·leccionistes, els cavallets antics, de vegades amb decoracions tallades a la fusta, tenen el seu públic i alguns han adquirit preus força elevats, de milers d'euros. A la Fundació Reynolds de Maó en trobam dos d'interessants.

El número de catàleg 96 és un exemplar fabricat a principis del segle XX a Londres. Es tracta d'un cavallet de roure anomenat *de taller* que, si bé duu rodes, no està pensat per a grans desplaçaments. Està format per dos travessers coronats per un tercer d'horitzontal amb prestatge que serveix de base per al llenç i alhora per guardar-hi pinzells i altres utensilis. L'alçada és regulable mitjançant una maneta que apuja i abaixa la base per un torn (també n'hi ha amb cremallera, per pressió o elèctrics), la qual cosa permet treballar dret o assegut. Com la majoria dels cavallets antics, és de fusta de roure; avui gairebé tots són de faig, més lleugers però menys resistents.

El cavallet no s'ha circumscrit només a l'àmbit de la pintura, però. Al cel austral del cap de Bona Esperança hi ha una constel·lació anomenada Cavallet del Pintor que es representa amb un cavallet, en aquest cas de trípod.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog 09/01/22) [adaptació]

SUPÒSIT 4

Exercici 2. Interacció

30 punts

Al poble on viviu es proposa construir una piscina municipal i l'associació de veïns organitza un debat sobre la conveniència d'aquesta infraestructura.

Examinand A: considereu que en plena crisi climàtica i econòmica, el poble no necessita construir una piscina.

Examinand B: creis que els avantatges que té una piscina per a la població són majors que els inconvenients (pràctica esportiva, espai de lleure...).

SUPÒSIT 4**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

Sou el regidor de Cultura i el gremi de llibreters us convida a la inauguració d'una nova llibreria al barri. Interveniu davant els assistents i defensau el paper de les llibreries de barri davant la competència que representa la venda de llibres per Internet.

SUPÒSIT 5

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

Art i tacte

Per paradoxal que pugui semblar, al llarg de la història la pintura ha privilegiat el tacte com a vehicle de comunicació entre la ment, les emocions i les idees. I ho ha fet, entre altres formes, a través de la textura. En el nostre coneixement del món exterior les qualitats tàctils dels objectes tenen un paper molt important i ens hi relacionam també per la pell. La pell és la nostra targeta de presentació, la nostra frontera, que ens aïlla i defensa de l'exterior.

Recentment s'ha dut a terme l'estudi més gran fet fins ara sobre el tacte a escala mundial. Els resultats demostren que les pells, el vellut i la seda són els materials més agradables al tacte i que el llim, el paper de vidre i el niló són els més desagradables; en quart lloc, sorprenentment, hi ha la llana. L'estudi també corrobora que el contacte físic millora el benestar.

La importància de la qualitat tàctil en l'art té una llarga història. Després d'unes dècades en les quals semblava que la pintura no tenia futur i la fotografia l'havia desplaçada, la pintura va tornar a ocupar una bona part de l'escena artística posant l'èmfasi en la textura (expressionisme abstracte, informalisme, etc.).

La impossibilitat de tocar la majoria de les obres d'art els resta els potencials beneficis del contacte físic. Conscients d'això, al Museu Metropolità de Nova York iniciaren fa uns anys una experiència pionera en la qual introduïren el tacte, el so i l'olor en la contemplació de les obres exposades per induir en l'observador una experiència multisensorial.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog) [adaptació]

SUPÒSIT 5

Exercici 2. Interacció

30 punts

A l'escola dels vostres fills s'estudia la possibilitat que els alumnes vesteixin amb uniforme i per això l'associació de famílies organitza un debat perquè tothom pugui exposar el seu punt de vista.

Examinand A: sou partidari que els alumnes duguin uniforme perquè d'aquesta manera no es marquen diferències.

Examinand B: estau en contra que els alumnes vesteixin amb uniforme perquè pensau que les persones s'han de poder expressar a través de la manera com van vestides.

SUPÒSIT 5**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

Com a especialista en medi ambient, us conviden a la inauguració d'una exposició sobre l'excés de plàstic que generam. Presentau l'exposició i comentau les alternatives a l'ús dels plàstics en els productes que consumim.

SUPÒSIT 6

Exercici 1. Lectura

20 punts

Llegiu en veu alta el text següent.

La raresa del blau

Dels colors de la paleta d'un pintor el blau és el color amb més càrrega simbòlica. Els egipcis l'utilitzaven per representar el deu Ra i al segle XII es reservava per pintar els mantells dels nobles i de la Mare de Déu. Segles més tard, devers el 1900, serví a Pablo Picasso per expressar la desesperança i la tristor produïda pel suïcidi d'un amic a París. Avui el blau és un color associat amb la comunicació i la contemplació.

Als seus atributs cal afegir-ne un de substancial: és el pigment més escàs i més difícil de produir en un laboratori. A la naturalesa és quasi impossible de trobar, tan sols a les ales de certes papallones, en un escarabat marí o a les dàlies, i la seva inestabilitat el fa no apte per a l'elaboració de pigments.

Durant molts de segles els pintors es nodriren del blau ultramar, un pigment extret d'una roca existent només a les mines afganes. Com podeu suposar, el preu era elevadíssim i a l'edat mitjana i al Renaixement es reservava per a parts molt específiques, cosa que també afectava el preu de l'obra.

Des de fa un any, però, hi ha al mercat un nou color blau. Va ser descobert per casualitat a la Universitat d'Oregon per un professor de ciència mentre cercava un material útil per a l'electrònica. Presenta la més alta opacitat, durabilitat, estabilitat i resistència d'entre els blaus que hi ha al mercat i les seves tonalitats van des del blau pàl·lid al quasi negre, en funció de la concentració d'òxid de manganès.

Per gustos, els colors!, Carles Jiménez (entrada blog) [adaptació]

SUPÒSIT 6**Exercici 2. Interacció****30 punts**

Participau en un programa de ràdio en què es parla de la relaxació de les mesures de protecció davant la situació sanitària actual, especialment sobre l'ús de la mascareta.

Examinand A: considereu que la supressió de l'obligatorietat de dur la mascareta i l'eliminació d'altres mesures són precipitades.

Examinand B: opinau que ja és el moment de relaxar mesures, com l'ús de la mascareta, i que cadascú actüi d'acord amb la responsabilitat individual.

SUPÒSIT 6**Exercici 3. Intervenció individual****50 punts**

L'esport femení cada dia té més seguidors i presència als mitjans. Sou docent i impartiu un taller als alumnes sobre el paper de la dona en el món esportiu i la influència que aquest canvi té en les noves generacions.

SOLUCIONARI**Àrea 1. Comprensió oral i comprensió lectora****Comprensió oral****Exercici 1**

1b – 2b – 3a – 4a – 5b

Exercici 2

6b – 7b – 8a – 9c – 10c

Comprensió lectora**Exercici 3**

11b – 12a – 13b – 14b – 15b

Exercici 4

16c – 17a – 18b – 19c – 20b

Àrea 2. Domini pràctic del sistema lingüístic

1b	6b	11c	16a	21 a	26c
2a	7a	12b	17c	22 b	27b
3c	8a	13a	18c	23 c	28b
4c	9c	14c	19c	24 c	29a
5b	10c	15c	20a	25 c	30a